

pliatione & supplemento ex aliis legibus, ut asserunt est supra, num. 61.

Ibi: *Hinc denique deducitur.*

- 66 Sic prænotatum est, ac juribus comprobatum supra, num. 59. Sed quæri potest, an sic dispensatus ut succedat ab intestato, possit ex testamento hæres existere, cum ab utraque successione jure remotus esset? Nam affirmativa pars suadetur ex regula, quod concessio quod est plus, & quod minus est censetur indultum, l. *Non debet cui* 22. ff. de regul. jur. l. 3. §. 12. ff. de statutilib. Facit etiam, quia hoc est Principis beneficium, quod late ac benignè interpretandum est, l. ult. ff. de constitut. Princip. Sed contrarium probatur ex eo, quod cum hoc privilegium sit, debet strictè accipi, & regula dictæ legis *Non debet*, in privilegiis non obtinet locum, ut dixi supra, lib. 1. cap. 16. num. 14. & 24. & cap. 17. num. 139. Potest sanè responderi, quod si ex susceptione filii dispensari per testamentum alicui præjudicium generetur, impediatur hæres existere, quia privilegium, quanvis beneficium Regis sit, nullo modo extendi debet cum tertii detrimento, cui Principes nunquam velle officere creduntur; ut ex pluribus tradidi dict. cap. 17. num. 137. & notatur in d. l. fin. Si verò desinita causa testamenti, idem filius eodem modo ab intestato bono habiturus esset, ita ut alteri non noceat succedens ex testamento, admittendus erit, ut institutionis honore potatur ex præsumpta Principis voluntate; nam quod nemini nocet, & alicui prodest, facile conceditur, l. 2. §. *Si quis à Principe*, ff. ne quid in loc. public. fiat, l. Rescripta 7. C. de precib. Imperat. offerend.
- 67 Quid juris consequatur quoad successionem patris legitimatus cum clausula *Sine præjudicio venientium ab intestato*, quæ frequentissime recriptis legitimationis inseri solet, late docet Merlin. de legitim. lib. 1. tit. 2. quest. 9. per tot. & vide supra, lib. 3. cap. 6. num. 21.

SUMMARIUM.

- 1 De Institutione sacrificii Missæ, & quis post Christum primus illam celebraverit.
- 2 Altaris sacrificium Missæ à tempore Apostolorum nuncupatur.
- 3 Verbum Missa cuius idiomatis sit, & de eius etymologia, & num. 13. 14. cum seqq.
- 4 De Hymno, Sanctus, sanctus, sanctus, qui in Missa recitatur.
- 5 Apud Græcos Gentiles non licebat discedere à sacrificiorum solemnibus antequam abeundi licentia concederetur.
- 6 Idem moris etiam Romanis fuit.
- 7 De Missa Fidelium, & catechumenorum.
- 8 Quæ catechumenis olim in Ecclesia denegabantur.
- 9 Catechumenus, vel alius quivis infidelis rejicitur à Sacra Communione.
- 10 De distributione Panis benedicti catechumenis & aliis, qui ad Eucharistiam accedere vetabantur.
- 11 In Hispania & Gallias est partiendi Panem benedictum inter Fideles.
- 12 De Catechumenorum Missa, & quomodo ab Ecclesia expellebantur cum Altaris sacrificium peragebatur.
- 14 Verbum Missa, Hebraicum quibusdam videtur,

- 15 Missam Græci Liturgiam dicunt.
- 16 De significatione verbi Synaxis.
- 17 Verbum Missa, in plurali reperitur.
- 18 Missa verbum Græcum esse negatur, & D. Covar. defenditur.
- 19 Missæ definitio.
- 20 De partibus cunctis sacrificii Missæ, remissive.
- 21 Error quidam Gratiani in Decreto notatur.
- 22 Calices Sacri ex qua materia fieri possunt.
- 23 Calix, in quo Christus Dominus consecravit, ex qua materia constat, & ubi asseretur.
- 24 De Kyrie eleison quod in Missa dicitur.
- 25 Agentes de Sacro Missæ sacrificio referuntur.

Verbum *Missa*, an vox Latina, Græca, vel Hebraica sit.

CAPUT XXII.

DE origine sacrosancti Missæ sacrificii constat, quia Christus Dominus suprema ante Passionem nocte, corporis & sanguinis sui Sacramentum consecrans, illud instituit, cap. *Quia corpus* 35. de consecrat. dist. 1. l. 54. tit. 4. p. 1. Card. Baron. Annot. anno 34. & ibi Spondan. in ejus Epitom. num. 15. Gulielm. Durant. in rational. Divin. Officior. lib. 4. cap. 1. Sed primum post Christum celebrasse Apostolum Jacobum minorem, Alphæum cognomine, fertur, cui ceteri Apostoli tantum honorem ob singularem virtutum præstantiam detulerunt. Verum alii hæc accipiunt de solemnibus Pontificalibus celebrationibus. Durant. num. 7. & in cap. *Jacobus* 47. de consecrat. dist. 1. dicitur eundem Apostolum ritum celebrandæ Missæ in scriptis tradidisse. Vide infra, num. 13.

Ad quod sacrificium significandum Apostoli Petrus & Paulus Latinis vocem Missam tradiderunt. Spondan. post Baron. sup. num. 16. cujus antiquitas constat ex Conciliis, ac Sanctorum Patrum primitivæ Ecclesiæ testimoniis, apud quos frequentissime verbum hoc pro sacrificio Altaris accipitur, ut videre licet apud Baron. & Spondan. Gualter. in Chronographia, sac. 1. veru. 1. §. 15. pag. 35. Theat. vitæ hum. lit. 5. verb. *Sacrificium*, pag. 26. Fagund. in 1. Eccles. præcept. lib. 3. cap. 2. num. 10.

Sed quæstionis est, cujus idiomatis propria hæc vox *Missa*, sit, de qua D. Covar. in præsent. Quidam Latinam esse arbitrantur, à verbo mitto seu dimitto deductam: cujus etymologiæ plures rationes reddunt, ex quibus præcipue sunt, quia peracto sacrificio, populus dimittitur, Diacono pronunciante, *Ita Missa est*: aut quia hostia sacra corporis & sanguinis Christi ad patrem mittitur, vel quoniam Fideles per Sacerdotem preces, vota & oblationes ad Deum mittunt, de quibus & aliis causis huic opinioni ad stipulantes videndi sunt lex 58. tit. 4. part. 1. Durant. dict. cap. 4. à num. 48. Theat. vitæ hum. sup. pag. 25. Lexic. Theolog. verb. *Missa*, Card. Bellarm. tom. 2. lib. 1. de Missa, cap. 1. Pat. Suar. de Sacram. resol. 3. quest. 83. disp. 74. vers. *Secundò de origine*, fol. 954. Fagund. de præcept. Eccles. lib. 3. cap. 2. num. 13. Filiuc. in Decalog. tom. 1. tract. 5. de Eucharist. cap. 1. num. 14. Calepin. verb. *Missa*, Bassæ. in Florib. Theolog. tom. 2. verb. *Missa* 1. num. 1. Castro Palao tom. 4. tract. 22. disp. unic. punct. 1. num. 4. Bonacina de sacram. disp. 4. q. ut. punct. 1. num. 1. vers. *Dicitur*, D. Hidor. etymolog. lib. 2. cap. 19. Di-

castill. de Sacrament. tract. 5. de sacrific. Missæ, disp. 1. dubit. 4. n. 66. Gavant in thesaur. sacror. Rituum, part. 1. tit. 1. pag. 2. vers. *Vox Latina*, Hanao de sacrific. Missæ, disp. 2. sect. 1. num. 2. Lexic. Calvin. verb. *Missa*, & alii plurimi. Unde constat hanc sententiam longè receptorum esse altera, de qua infra, n. 14.

Ibi: *Sixtus I. qui eidem successit.*

4 Hic Hymnus, *Sanctus, sanctus, sanctus*, dicitur Trifagius, Angelicus, Victoralis, Triumphalis, Cherubicus, qui quidem ante B. Sixtum in Missa canebatur: sed Pontifex hic morem Ecclesiæ suo decreto firmavit, qui obiit anno 142. Spondan. ex Baron. anno 142. num. 10. Gavant. sup. part. 1. tit. 12. vers. *Concluditur*, fol. 38. Quod uterque observat ex Clemente lib. 8. Constitut. cap. 16. Hymnus ille desumptus est partim ex Evang. Matthæi, cap. 21. partim ex Isaiæ, cap. 6. cui B. Ignatius adiecisse narratur verba illa, *Benedictus qui venit*, &c. & in Concil. Valensi, cap. 6. statuitur, ut in omnibus Missis, etiam defunctorum, recitarentur simul cum hymno. Ita Gavant. ubi proxime, qui sedulo tradit à quo singula, quæ hodie in Missæ celebratione adhibentur, fuerint instituta.

Ibi: *Et adsumitur origo ejus à Græcis.*

5 Mos fuit apud Græcos, ut cum sacra agebantur, nullus discederet antequam per eum, qui sacra faciebat, abeundi licentia concederetur per ea verba, quæ Latine *Missio populi*, interpretantur, quod ad rem observant Theat. vitæ humanæ sup. pag. 25. Calepin. & Lexic. Calvini supra.

Ibi: *Scribit et ad hæc Plutarchus.*

6 Idem quod de Græcis præmissimus, Romanis fuit in usu, quia confectis sacrificiis, populus dimittebatur, Flamine dicente, *licet*, id est, ire licet. Calepin. verb. *licet*, ubi quod finem cuiusque actionis significat præter alia, Lexic. Calvini verb. *Missa*, Cornucop. de ling. Latin. col. 110. num. 10. Joan. Rosin. de antiquitatib. Roman. lib. 5. cap. 39. vers. *Posteaquam cadaver*, ubi de funere agit, quo peracto, præfata novissimum verbum alta voce pronunciat, *licet*.

Ibi: *Propius tamen huic observationi accedit.*

7 Olim in Ecclesia Missa duplex existere dicebatur, cum unum esset sacrificium; nam præmissis precibus, & aliis usque ad offertorium exclusivè, Diaconus pulpitem ascendens proclamabat, *Si quis catechumenus est, exeat foras*; aut, *Si quis non communicat, det locum*: quo audito, catechumeni, Gentiles, energumini, & alii, quibus interesse sacrificio Altaris non licebat, abibant: & hæc Missa Catechumenorum vocabatur. Altera Missa Fidelium erat, quæ ad finem usque perdurabat, à qua non discederetur antequam Diaconus pronunciat, *Ite Missa est*: D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

de quibus l. 59. tit. 4. part. 1. B. Gregor. dialog. 2. cap. 23. Pat. Suar. sup. Gulielm. Durant. de cap. 4. num. 45. 46. & 47. Fagund. dict. cap. 2. num. 12. Bassæus ubi sup. Dicitur num. 67. Hanao sup. n. 3. Theat. vitæ hum. verb. *Sacrificium*, pag. 26. Castro Palao, Galepin. Lexic. Theolog. Lexic. Calvini, laudati supra, num. 2. Ille autem usus, ut ad proclamationem Diaconi excluderentur à Missa catechumeni, & alii, qui Divinis interesse vetabantur, fortè Ecclesiæ mutuatus provenit à Græcis Gentilibus, quibus moris fuit, ubi populus ad sacrificia convenerat, ut sacra facturus interrogaret, *Quis hic?* Cui circumstantes respondebant, *Multi & boni*, quæ asserbant, ut si quis conscius esset piaculi admissi, à mysteriis discederet. Lexic. Calvini verb. *Missa* 2. ubi late probat, Missam in plurali pro uno eodemque sacrificio usurpari ad significandam Missam Fidelium, & catechumenorum. Hanao. ubi proxime.

Ibi: *Scribit ad hæc D. Augustinus.*

Omnes ferè, quos dedimus numero præcedenti, asseverant Catechumenis non licuisse Missæ Fidelium adesse, quia ante Baptisma susceptum extra gremium Christianorum existentes putabantur indigni nedum sacra Communione corporis Domini, sed etiam ipsius aspectu. Vide Suar. Fagund. Bassæ. Durant. & alios ubi proxime. Verum Ecclesia, ut D. Augustinus testatur, non solum ob Sacramenti reverentiam, sed etiam ut catechumeni alacrius ad saluterum Baptismi fontem convolarent, mysteria sacra ab eisdem celare decrevit, sicut & sacrorum librorum lectionem non permisit, sicut observavimus supra cap. 14. num. 4. naturale quippe est exoptare negata, unde versus: *Nititur in vetitum, appetimusque negatum*. Eadem fortassis ratione non instruebantur in Fide catechumeni in scriptis, sed viva voce, ut refertur ex Erasmo in præfat. D. Luca, & in Lexic. Calvin. verb. *Catechista*.

Ibi: *Nullum ex eis admitti ad Eucharistiam.*

Infidelis omnis sacre communionis est omnino incapax, etiam si catechumenus sit, quia cum nondum per januam, quæ est Baptismus, cap. *Cum itaque* 112. de consecrat. dist. 4. l. 10. tit. 4. part. 1. ingressus sit, aliorum Sacramentorum particeps fieri nequit, cap. ult. §. 1. de Presbyter. non baptizat. d. l. 10. Partit. Ita docent Suar. de Sacram. disp. 62. quest. 78. sect. 3. vers. *Sed hæc sententia*, Bonacina eod. tract. disp. 4. quest. 6. punct. 1. n. 2. Bassæus in Florib. Theolog. tom. 1. verb. *Communio sacra*, num. 23. Fagundi in 3. præcept. Eccles. lib. 3. cap. 8. n. 1. Lug. de Sacram. disp. 13. sect. 1. n. 4. Diana part. 4. tract. 4. resol. 50. vers. *Nota secundò*, ubi quod non confirmatus potest sumere Eucharistiam. Imò qui ante Baptisma ad Altaris Sacramentum accedit, deterius delinquit quàm Christianus cum conscientia lethalis culpæ. Leand. de Sacrament. tom. 2. tract. 7. de Eucharist. disp. 7. quest. 6.

Sed licet sententia omnium sit, uno excepto Theologo Marfilio, everti tamen videtur ex d. cap. *Veniens*, §. 1. de Presbyt. non baptiz. ibi: *Quoniam & Sacramentum conjugii, & Eucharistia à non baptizatis recipi potest*. Sed dicendum est cum Suar. sup. & Lugo dict. sect. 1. num. 7. Pontificem ibi

Y y 2 non